

การพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มของครูในโรงเรียน

โครงการกองทุนการศึกษาจังหวัดอุดรธานี

THE DEVELOPMENT OF GROUP COUNSELING SKILLS FOR TEACHERS IN FUND EDUCATION SCHOOLS UTTARADIT PROVINCE

วชิ ปัญญาใส¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มของครูในโรงเรียน โครงการกองทุนการศึกษาและศึกษาประสิทธิผลของการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาของครูในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา โดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (quasi experiment) แบบ One group pretest posttest desing กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา 3 โรงเรียน จำนวน 15 คน โดยการเจาะจงจากครูผู้ทำหน้าที่แนะแนว ครูประจำชั้น ครูหัวหน้าระดับ และครูฝ่ายปกครอง

ผลการวิจัย พบว่า ผลการศึกษาทักษะการให้คำปรึกษาของครูกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน คะแนนก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ย 16.93 และเมื่อเข้าร่วมโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีคะแนน ของการวัดทักษะการให้คำปรึกษาเฉลี่ย 20.67 แสดงว่าครูกลุ่มตัวอย่างมีทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ทักษะการให้คำปรึกษากลุ่ม; โรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา; จังหวัดอุดรธานี

¹ สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Abstract

The purposes of this study were measurement group counseling skills and to evaluate the effectiveness of development teachers counseling skills in fund education schools. The subject were purposive sampling of 15 teachers from 3 schools of the fund education schools, Comprised of Counselors, Advisors, head of advisors and administrative officers. This research was quasi experimental research with Design.

The results of the study showed that, the pretest mean of group counseling skills was 16.93 and the posttest mean of group counseling skills was 20.67. The effectiveness of the sampling prior to and after study using group counseling skills displayed differences at the statistically significant level of .05. The effectiveness after the completion of the study was higher than prior to the study.

Keywords : Group Counseling Skills; Fund Education Schools; Uttaradit Province

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช วันที่ 28 พฤศจิกายน 2515 ที่ว่า “เยาวชนทุกคน มิได้ต้องการทำให้ตกต่ำหรือให้เป็นปัญหาแก่สังคมประการใดแท้จริงต้องการเป็นคนดีมีความสำเร็จ มีฐานะ มีเกียรติ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นแต่การที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์นั้น จำเป็นต้องอาศัยผู้แนะนำ ควบคุม ให้ดำเนินไปโดยถูกต้อง” (ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา, 2543)

จะเห็นได้ว่าพระองค์ท่านทรงห่วงใยในปัญหาของเยาวชนและได้ชี้ให้เห็นว่าเยาวชนทุกคนสามารถเป็นคนดีและประสบผลสำเร็จในชีวิตได้ถ้าได้รับการแนะนำและได้รับการควบคุมจากบุคคลที่เกี่ยวข้องและในสภาพสังคมปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทุกๆ ด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน ทำให้ได้รับข่าวสารข้อมูลทั้งทางบวกและทางลบ รวมทั้งการแข่งขันทางเศรษฐกิจซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมกับเด็กและเยาวชน ถ้าไม่สามารถปรับตัวได้จะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น ปัญหาการเรียน ปัญหาการติดสารเสพติด ความเครียด ปัญหาทางเพศ โรคจิตประสาท อาชญากรรม การทะเลาะวิวาท และการฆ่าตัวตาย

การให้คำปรึกษากลุ่มเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเอง และยอมรับปัญหาของตนเอง ภายใต้บรรยากาศของการยอมรับซึ่งกันและกัน การสร้างสัมพันธภาพที่ดีจะทำให้เกิดบรรยากาศแห่งความปลอดภัย ทำให้สมาชิกกลุ่มไว้วางใจกันภายใต้

การเอื้ออาทรของผู้นำกลุ่มที่ทำให้บรรยากาศในกลุ่มดำเนินไปอย่างอบอุ่น และเกิดความรู้สึกปลอดภัยจนทำให้สมาชิกกลุ่มพร้อมที่จะเปิดเผยอารมณ์ความรู้สึก และปัญหาต่างๆ จนสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้นได้ สอดคล้องกับที่ทิพย์วรรณ กิตติพร (2535, หน้า 5) ได้สรุปว่า การให้คำปรึกษากลุ่มเป็นกระบวนการช่วยเหลือของผู้ให้คำปรึกษา (group counselor) หรือผู้นำกลุ่ม (group leader) ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะบุคลิกภาพเหมาะสมในการเป็นผู้นำกลุ่ม คือ มีทักษะในการพัฒนาตนเอง (self-developing skills) ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้มาขอรับคำปรึกษา หรือสมาชิกกลุ่ม (group members) ซึ่งมีจำนวนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยมีผู้นำกลุ่มทำหน้าที่เอื้ออำนวย (facilitator) เพื่อให้บรรยากาศในกลุ่มเกิดความเป็นกันเอง ความอบอุ่น การยอมรับและเกิดความรู้สึกปลอดภัยจนสมาชิกกลุ่มเกิดความรู้สึกไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การเปิดเผยถึงความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และเรื่องราวปัญหา ความคับข้องใจต่างๆ ให้กลุ่มทราบ โดยผู้นำและสมาชิกเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ที่จะนำไปสู่การสำรวจตนเอง (self-exploration) การเข้าใจตนเอง (self-understanding) จนสามารถลงมือปฏิบัติอย่างเหมาะสม (appropriate action) เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ จัดการกับความคับข้องใจและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงปรารถนา อันจะนำไปสู่ความรู้สึกที่มีคุณค่า เป็นการพัฒนาตนเอง และเกิดความเจริญงอกงามทางจิตใจ ทำให้สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนกองทุนการศึกษาเป็นโรงเรียนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีกระแสพระราชดำริสภักดิ์กับประธานองคมนตรี และคณะ

องคมนตรีให้ร่วมกันสร้างคนดีให้แกบ้านเมือง โดยเริ่มดำเนินงานสนองพระราชดำริเมื่อ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2555 โดยเริ่มโครงการให้ความช่วยเหลือแก่สถานศึกษาในถิ่นทุรกันดารทั้งสายสามัญและสายอาชีพ โดยมีความคาดหวังเบื้องต้นต่อโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษาเกี่ยวกับ คุณภาพของนักเรียน การสร้างคนดีให้กับบ้านเมือง โดยผ่านโครงการโรงเรียนคุณธรรม และส่งเสริมการใช้ปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารเชิงบวก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ทำให้ครูมีความรัก ความเมตตากับนักเรียน และนักเรียนรักและศรัทธาครู ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการคิดบวก ซึ่งจะทำให้บุคคลสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามศักยภาพต่อไป (วจิ ปัญญาใส, 2557)

จากความสำคัญของการให้คำปรึกษากลุ่มที่สามารถให้ความช่วยเหลือแก่เยาวชนได้มากกว่า 1 คน ในแต่ละครั้ง อีกทั้งยังเป็นกระบวนการที่สามารถสร้างความเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ รวมถึงการส่งเสริมแนวคิดในการให้บุคคลสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองภายใต้บรรยากาศของความอบอุ่น ปลอดภัย และไว้วางใจกันของกลุ่ม อันจะนำไปสู่ความคาดหวังเบื้องต้นของโครงการกองทุนการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพนักเรียน คือการสร้างคนดีในบ้านเมือง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มของครูในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มของครูในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มของครูในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ทักษะการให้คำปรึกษา 3 ประเภท คือ (1) ทักษะเชิงตอบสนอง (2) ทักษะเชิงปฏิสัมพันธ์ และ (3) ทักษะเชิงปฏิบัติการ

ขอบเขตด้านประชากร คณะครูในโรงเรียนโครงการกองทุนศึกษาจำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอน้ำปาด โรงเรียนบ้านห้วยยาง อำเภอบ้านโคก และโรงเรียนบ้านบ่อเปี้ย อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้แนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะผู้ให้คำปรึกษาแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักเรียนและเยาวชนได้
2. เป็นแนวทางในการจัดโดยการฝึกอบรมผู้ให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้มีจำนวนมากขึ้น

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การให้คำปรึกษากลุ่ม เป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับคำปรึกษาตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่ง Corey (1985, pp. 6-7) อธิบายว่าการให้คำปรึกษากลุ่มมีจุดมุ่งหมาย ทั้งการป้องกันและบำบัดรักษาที่เป็นกระบวนการระหว่างบุคคลในเรื่องความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่เกิดขึ้น โดยกลุ่มจะแสดงความเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายใต้บรรยากาศแห่งความไว้วางใจกัน และทิววรรณ กิตติพร (2535, หน้า 5) ได้สรุปว่า ใน

กระบวนการให้ความช่วยเหลือในกลุ่ม ผู้นำกลุ่มทำหน้าที่เอื้ออำนวยเพื่อให้บรรยากาศในกลุ่มเกิดความเป็นกันเอง อบอุ่น ยอมรับและเกิดความรู้สึกปลอดภัย จนสมาชิกรู้สึกไว้วางใจกัน อันจะนำไปสู่การเปิดเผยความรู้สึกและเรื่องราวต่างๆ ที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่างๆ ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

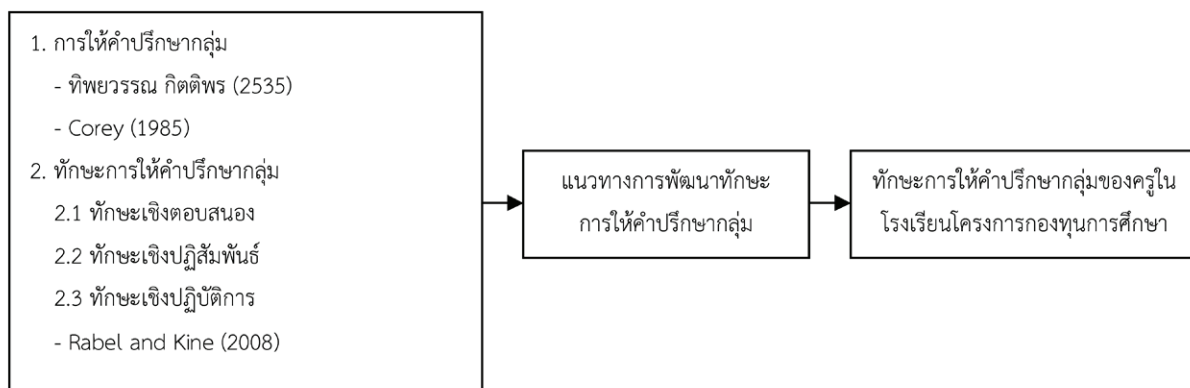
2. ทักษะการให้คำปรึกษา แบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 3 ประเภท ประกอบด้วย

2.1 ทักษะเชิงตอบสนอง ซึ่งประกอบด้วย การฟัง การทวนซ้ำ การสะท้อนความรู้สึก การทำให้กระจ่าง และการสรุป

2.2 ทักษะเชิงปฏิสัมพันธ์ ประกอบด้วย การควบคุม การดำเนินการ หรือปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม การแปลความหมาย การเชื่อมโยง การสกัดกั้นหรือการป้องกัน การสนับสนุน การจำกัด และการหาความสอดคล้อง

2.3 ทักษะเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย การถาม การค้นหา การเผชิญหน้า การเปิดเผยตนเอง และการเห็นแบบหรือการสาธิต

3. งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษา Rabel and Kine (2008) ได้ทำการศึกษาและสรุปไว้ว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมผู้นำกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ประสบการณ์ซึ่งจะทำให้ผู้นำกลุ่มเกิดความเชื่อมั่นในตนเองในการนำกลุ่มมากขึ้น (2) พื้นฐานของผู้นำกลุ่ม นั่นคือ ความรู้และเจตคติซึ่งจะเรียนรู้ได้จากการปฏิบัติการในการนำกลุ่มแต่ละครั้ง และ (3) กระบวนการกลุ่ม ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจและเห็นความสำคัญของกระบวนการกลุ่ม เพราะกระบวนการกลุ่มที่ดี จะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ Wheeler (2000) วิจัยพบว่า นักศึกษาที่ดี จะมีความสามารถในการแสดงบทบาทผู้ให้คำปรึกษาที่ดีเสมอ

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi experiment) แบบ One group pretest posttest design (สิน พันธุ์พินิจ, 2549, หน้า 52)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็นดังนี้

1. การกำหนดประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาทักษะการให้คำปรึกษาของครูในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษาในครั้งนี้คือ คณะครูในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 51 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูที่ทำหน้าที่แนะแนว ครูประจำชั้น ครูหัวหน้าระดับ และครูฝ่ายปกครอง รวม 15 คน

นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัย โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษากลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบวัดทักษะการให้คำปรึกษาของครูในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา โดยอยู่บนพื้นฐานของทักษะเบื้องต้นในการให้คำปรึกษา

2. แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษา

3. แบบประเมินความสามารถในการให้คำปรึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบวัดทักษะการให้คำปรึกษาเก็บข้อมูลจากครู จำนวน 51 คน และเลือกแบบเจาะจงมา 15 คน ตามเงื่อนไขที่กำหนด คือ เป็นครูผู้ทำหน้าที่แนะแนว ครูประจำชั้น ครูหัวหน้าระดับ และครูฝ่ายปกครอง เพื่อศึกษาความรู้และทักษะการให้คำปรึกษาของครูก่อนการทดลอง เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเนื้อหาและกำหนดกิจกรรมในการจัดการอบรม

2. ระยะทดลอง ดำเนินการเป็นระยะดังนี้

2.1 ระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยการให้การอบรมแก่ครูกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน

เป็นเวลา 2 วัน โดยในวันแรกในช่วงเช้าจะเป็นการให้ความรู้เรื่องกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่มและทักษะเบื้องต้นในการให้คำปรึกษา ในช่วงบ่ายของการอบรมวันที่ 1 และวันที่ 2 จะเป็นการสาธิตการให้คำปรึกษาโดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่ม และอธิบาย/แนะนำการใช้ทักษะการให้คำปรึกษาเบื้องต้นที่ละทักษะ ให้เห็นชัดเจน เป็นเวลา 1 ชั่วโมง หลังจากนั้นให้ฝึกปฏิบัติการเป็นผู้นำกลุ่ม (ผู้ให้คำปรึกษาทีละคน) จนครบ 15 คน

2.2 ระยะที่ 2 หลังจากผ่านการอบรมไปแล้ว 1 เดือน ผู้วิจัยได้ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติการของครูกลุ่มตัวอย่างทุกคน โดยให้แต่ละคนรายงานผลการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในช่วงหลังจากผ่านการอบรม 1 เดือนแล้ว รวมถึงให้ปฏิบัติจริงในการให้คำปรึกษากลุ่มแก่นักเรียนให้ผู้วิจัยได้สังเกตการณ์ด้วยทุกโรงเรียน

3. หลังการทดลอง ผู้วิจัยวัดทักษะการให้คำปรึกษาของครูกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบวัดทักษะการให้คำปรึกษาและแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น บันทึกเป็นคะแนนหลังการทดลอง เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนการทดลองที่ได้วัดไว้ก่อนแล้ว รวมถึงใช้แบบประเมินความสามารถในการให้คำปรึกษา โดยให้ผู้รับการปรึกษาเป็นผู้ประเมิน มาใช้เป็นคะแนนประกอบ สรุปผล เพื่อแสดงถึงการพัฒนาของครูกลุ่มตัวอย่างด้วย

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

1. เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายการรับรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษา (ผู้ให้คำปรึกษาประเมินตนเอง) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.51-5.00 หมายความว่า มีความมั่นใจมากที่สุดว่ามีความรู้ความสามารถปฏิบัติได้

- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.51-4.50 หมายความว่า มีความมั่นใจมากกว่ามีความรู้ความสามารถปฏิบัติได้

- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.50 หมายความว่า มีความมั่นใจปานกลางว่ามีความรู้ความสามารถปฏิบัติได้

- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51-2.50 หมายความว่า มีความมั่นใจน้อยกว่ามีความรู้ความสามารถปฏิบัติได้

- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.50 หมายความว่า มีความมั่นใจน้อยที่สุดว่ามีความรู้ความสามารถปฏิบัติได้

2. เกณฑ์ในการแปลความหมายการประเมินความสามารถในการให้คำปรึกษา (ผู้รับคำปรึกษาเป็นผู้ประเมิน)

- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.40-3.00 หมายความว่า ผู้ให้คำปรึกษาแสดงออก/ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.80-2.39 หมายความว่า ผู้ให้คำปรึกษาแสดงออก/ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

- ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.79 หมายความว่า ผู้ให้คำปรึกษาแสดงออก/ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยหรือไม่ปฏิบัติ/ไม่แสดงออกเลย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดทักษะการให้คำปรึกษา แบบวัดการรับรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษา และแบบประเมิน

ความสามารถในการให้คำปรึกษา โดยการแสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence--IOC) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบวัดกับนิยามเชิงปฏิบัติการพบว่าผลการคำนวณค่าความสอดคล้องของแบบวัดทักษะการให้คำปรึกษามีค่าระหว่าง 0.6-1.00 แบบวัดการปรับปรุงความสามารถในการให้คำปรึกษามีค่าระหว่าง 0.5-1.00 และแบบประเมินความสามารถในการให้คำปรึกษากลุ่มมีค่าระหว่าง 0.6-1.00

3. วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดทักษะการให้คำปรึกษาโดยใช้ค่า Item total correlation และแสดงค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) พบว่าผลการคำนวณค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดทักษะการให้คำปรึกษาอยู่ระหว่าง .3637-.7970

4. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะการให้คำปรึกษาได้แสดงค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบอัลฟา (α -Coefficient) พบว่า สัมประสิทธิ์แอลฟาทั้งฉบับมีค่า .9552

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการให้คำปรึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง โดยพิจารณาจากค่า t-test แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่อิสระต่อกัน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาของครูในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างด้าน เพศ ระดับการศึกษา อายุ วิชาที่สอนประจำ และระยะเวลาที่ทำหน้าที่แนะแนว (ดูตาราง 1)

ตาราง 1

จำนวนร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

(n = 15)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	5	33.33
หญิง	10	66.67
รวม	15	100
2. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	10	66.67
ปริญญาโท	5	33.33
รวม	15	100
3. อายุ		
20-40 ปี	12	80.00
41-50 ปี	2	13.33
51 ปีขึ้นไป	1	6.67
รวม	15	100
4. วิชาที่สอนประจำ		
ภาษาไทย	4	26.67
คณิตศาสตร์	2	13.33
วิทยาศาสตร์	4	26.67
การงานอาชีพ	2	13.33
สุขศึกษา	1	6.67
คอมพิวเตอร์	2	13.33
รวม	15	100
5. ระยะเวลาที่ทำหน้าที่แนะนำ		
ต่ำกว่า 1 ปี	7	46.66
1-2 ปี	4	26.67
3-5 ปี	3	20.00
6-10 ปี	1	6.67
รวม	15	100

จากตาราง 1 พบว่า ครูกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.67 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.33 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 66.67 และระดับปริญญาโทร้อยละ 33.33 อายุของกลุ่ม

ตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 20-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 80.00 และอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.33 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.67 วิชาที่ครูกลุ่มตัวอย่างสอนประจำประกอบด้วยวิชาภาษาไทย และวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 4 คนเท่ากัน

คิดเป็นร้อยละ 26.67 รองลงมาคือวิชา คณิตศาสตร์ การงานอาชีพ และคอมพิวเตอร์ วิชาละ 2 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และสอนวิชาสุขศึกษา อีก 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ระยะเวลาที่ครูกลุ่ม ตัวอย่างทำหน้าที่แนะแนว ร้อยละ 46.66 ทำหน้าที่แนะแนวต่ำกว่า 1 ปี ร้อยละ 26.67 ทำหน้าที่แนะแนวเป็นเวลา 1-2 ปี ร้อยละ 20.00 ทำหน้าที่แนะแนวมาเป็นเวลา 3-5 ปี และร้อยละ 6.67 ทำหน้าที่แนะแนวมา 6-10 ปี

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษา แบ่งเป็นดังนี้

1. ผลการวัดทักษะการให้คำปรึกษาของกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบคะแนนทักษะ

การให้คำปรึกษาของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง ซึ่งการวิเคราะห์ในขั้นนี้เป็นการตอบคำถามวิจัยข้อ 2 คือ การพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มสามารถพัฒนาทักษะผู้ให้คำปรึกษาของครูสูงขึ้นกว่าก่อนการพัฒนาระดับใด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตาราง 2 โดยผู้วิจัยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการให้คำปรึกษาก่อนการทดลอง และหลังการทดลองมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้สถิติ t -test โดยก่อนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลง เบื้องต้นของการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การตรวจสอบสถิติ r (correlation) จากตาราง Paired sample correlation พบว่าค่า r มีค่าแสดงข้อมูลมีความสัมพันธ์กัน (ระพินทร์ โพธิ์ศรี, 2549, หน้า 84) (ดูตาราง 2)

ตาราง 2

คะแนนทักษะการให้คำปรึกษาของครูกลุ่มตัวอย่าง

ประเภท	จำนวน	$\bar{X}$	SD	ค่า t	Sig 1 tailed
ก่อนอบรม	15	16.93	1.540	35.421	0.000
หลังอบรม	15	20.67	2.721		

2. ข้อมูลที่พบจากการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาของกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้จากการให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเองโดยทำแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษา การเขียน ตอบในแบบสอบถาม ซึ่งจะให้เขียนตอบโดยอิสระ รวมถึงการให้ผู้รับการปรึกษา คือ นักเรียนเป็นผู้ประเมินความสามารถในการให้คำปรึกษาของครูกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูล

ดังกล่าวในรูปของ ค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้จากการให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเองโดยทำแบบวัดการรับรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษา การเขียน ตอบในแบบสอบถาม ซึ่งจะให้เขียนตอบโดยอิสระ รวมถึงการให้ผู้รับการปรึกษา คือ นักเรียนเป็นผู้ประเมินความสามารถในการให้คำปรึกษาของครูกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลดังกล่าวในรูปของ ค่าเฉลี่ย (ดูตาราง 3)

ตาราง 3

ผลการรับรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาของครูกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างประเมินตนเองในช่วงหลังการทดลอง

คนที่	ค่าเฉลี่ย	ระดับความสามารถในการให้คำปรึกษา
1	4.25	มาก
2	4.50	มาก
3	4.18	มาก
4	4.25	มาก
5	4.56	มาก
6	4.43	มาก
7	3.75	มาก
8	3.87	มาก
9	4.68	มาก
10	4.31	มาก
11	4.68	มาก
12	4.43	มาก
13	4.50	มาก
14	4.32	มาก
15	3.75	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ครูกลุ่มตัวอย่างทุกคนรับรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาของตนอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.75 และค่าเฉลี่ยสูงสุดมีค่า 4.68

ตาราง 4

ผลการประเมินความสามารถในการให้คำปรึกษาของครูกลุ่มตัวอย่าง ประเมินโดยนักเรียน (ผู้รับคำปรึกษาเป็นผู้ประเมิน)

คนที่	ค่าเฉลี่ย	ระดับการปฏิบัติ/การแสดงออกถึงความสามารถให้คำปรึกษา
1	2.80	ระดับมาก
2	2.79	ระดับมาก
3	2.81	ระดับมาก
4	2.42	ระดับมาก
5	2.65	ระดับมาก
6	2.93	ระดับมาก
7	2.93	ระดับมาก
8	2.81	ระดับมาก
9	2.80	ระดับมาก
10	2.81	ระดับมาก

ตาราง 4 (ต่อ)

คนที่	ค่าเฉลี่ย	ระดับการปฏิบัติ/การแสดงออกถึงความสามารถให้คำปรึกษา
11	2.79	ระดับมาก
12	2.78	ระดับมาก
13	3.00	ระดับมาก
14	2.71	ระดับมาก
15	2.65	ระดับมาก

ที่มา. จาก ประเมินในวันที่ผู้วิจัยไปติดตามและประเมินผลการพัฒนาของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนที่ครูกลุ่มตัวอย่างสังกัดอยู่ ณ วันที่ 29 กันยายน 2559

จากตาราง 4 ผลการประเมินความสามารถในการให้คำปรึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างซึ่งประเมินโดยนักเรียนซึ่งเป็นผู้รับคำปรึกษา พบว่า ผู้รับคำปรึกษา

เห็นว่า ครูกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับมากทุกคน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.00 และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 2.42

ตาราง 5

เปรียบเทียบความสามารถในการให้คำปรึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างจากการประเมินตนเองของผู้ให้คำปรึกษา และจากที่ผู้รับคำปรึกษาเป็นผู้ประเมิน

คนที่	การประเมินตนเอง		ผู้รับคำปรึกษาประเมิน	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1	4.25	มาก	2.80	ระดับมาก
2	4.50	มาก	2.79	ระดับมาก
3	4.18	มาก	2.81	ระดับมาก
4	4.25	มาก	2.42	ระดับมาก
5	4.56	มากที่สุด	2.65	ระดับมาก
6	4.43	มาก	2.93	ระดับมาก
7	3.75	มาก	2.93	ระดับมาก
8	3.87	มาก	2.81	ระดับมาก
9	4.65	มากที่สุด	2.80	ระดับมาก
10	4.31	มาก	2.81	ระดับมาก
11	4.68	มากที่สุด	2.79	ระดับมาก
12	4.43	มาก	2.78	ระดับมาก
13	4.50	มาก	3.00	ระดับมาก
14	4.32	มาก	2.71	ระดับมาก
15	3.75	มาก	2.65	ระดับมาก

จากตาราง 5 พบว่า การประเมินความสามารถในการให้คำปรึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างที่ประเมินตนเอง และประเมินโดยผู้รับคำปรึกษา (นักเรียนประเมิน) พบว่า มีความสอดคล้องกันเกือบทุกคน คือ ผู้ให้คำปรึกษารับรู้ว่าตนเองมีความสามารถในการให้

คำปรึกษาอยู่ในระดับมาก ยกเว้นครูกลุ่มตัวอย่างคนที่ 5, 9 และ 11 ที่รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถในการให้คำปรึกษาในระดับมากที่สุด และผู้รับคำปรึกษารับรู้ว่าผู้ให้คำปรึกษามีความสามารถในการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

ตาราง 6

ประสบการณ์ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษา

(n = 15)

ที่	สิ่งที่ประทับใจ	จำนวนคน	ร้อยละ	สิ่งที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวข้าพเจ้า	จำนวนคน	ร้อยละ	สิ่งที่อยากดำเนินการต่อ	จำนวนคน	ร้อยละ
1	สามารถปรับพฤติกรรมผู้รับคำปรึกษาได้	10	66.66	1. ได้เทคนิควิธีการสังเกตสัมภาษณ์และกระบวนการให้คำปรึกษาที่ถูกต้อง	15	100	1. อบรมการให้คำปรึกษาแก่ครูทุกคนในโรงเรียน	10	66.66
2	ได้รับความไว้วางใจจากนักเรียนมากขึ้น	15	100	2. สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้ดีขึ้น	11	73.33	2. กลุ่มผู้ให้คำปรึกษาคงอยู่อย่างยั่งยืนเพื่อช่วยเหลือกันและกันตลอดไป	15	100
3	ภูมิใจในตนเองที่ทำให้นักเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด	15	100	3. มองนักเรียนเกรในแง่บวกมากขึ้น	7	46.66	3. ทำการช่วยเหลือและพัฒนานักเรียนในท้องให้ครบทุกคนด้วยการให้คำปรึกษากลุ่ม	6	40.00

ตาราง 6 (ต่อ)

ที่	สิ่งที่ประทับใจ	จำนวนคน	ร้อยละ	สิ่งที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวข้าพเจ้า	จำนวนคน	ร้อยละ	สิ่งที่อยากดำเนินการต่อ	จำนวนคน	ร้อยละ
4	นักเรียนกล้าเปิดเผยปัญหาในกลุ่มและไว้วางใจครูและเพื่อนๆ มากขึ้น	15	100	4. เข้าใจนักเรียนมากขึ้น	10	66.66			
5.	ได้รับการยอมรับจากกลุ่มมากขึ้น	3	20.00	5. มีภาวะผู้นำมากขึ้น	6	40.04			
				6. พุดจาฉะฉานมากขึ้น	6	40.04			
				7. มั่นใจในกระบวนการให้คำปรึกษามากขึ้นและสามารถปฏิบัติได้	15	100	4. ครูทุกคนในสพป.เขต 2 ได้รับการอบรมเรื่องการให้คำปรึกษาเพื่อที่จะได้ช่วยเหลือนักเรียนในทุกโรงเรียนต่อไป	8	53.33
				8. ปรับอารมณ์และควบคุมตนเองได้มากขึ้น	4	26.66			
				9. ใช้ภาษากายและภาษาพูดได้ดีขึ้น	7	46.66			
				10. มีทักษะการพูดดีขึ้น	5	33.33			

จากตาราง 6 พบว่า ครูกลุ่มตัวอย่างประทับใจในการได้รับความไว้วางใจจากนักเรียนมากขึ้น ภูมิใจในตนเองที่ทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

ขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และนักเรียนกล้าเปิดเผยปัญหาในกลุ่ม และไว้วางใจเพื่อนๆ มากขึ้น ร้อยละ 100 นอกจากนี้ ครูกลุ่มตัวอย่างพบว่า ในการเข้าร่วม

โครงการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษา พบว่า สิ่งที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในตนเอง คือ ได้เทคนิควิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และกระบวนการให้คำปรึกษาที่ถูกต้อง และมั่นใจในกระบวนการให้คำปรึกษามากขึ้น และสามารถปฏิบัติได้ ร้อยละ 100 รองลงมา คือ สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ได้ดีขึ้นร้อยละ 73.33 นอกจากนี้ยังพบว่าเข้าใจนักเรียนมากขึ้นร้อยละ 66.66 สิ่งที่ครูกลุ่มตัวอย่างอยากดำเนินการต่อ คือ กลุ่มให้คำปรึกษาควมอยู่อย่างยั่งยืน เพื่อช่วยเหลือกันและกันต่อไป ร้อยละ 100 และอยากให้มีการอบรมการให้คำปรึกษาแก่ครูทุกคนในโรงเรียนร้อยละ 66.06

การอภิปรายผล

1. การพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มของครูในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา ผู้วิจัยได้ให้การอบรมแก่ครูกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน ซึ่งสอนในรายวิชาที่แตกต่างกัน เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์ การงานอาชีพ และสุขศึกษา อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยให้การอบรมเป็นเวลา 2 วัน คือวันที่ 20-21 สิงหาคม 2559 และขณะให้การอบรมจะเน้นการฝึกปฏิบัติจริงโดยทุกคนจะได้ฝึกการเป็นผู้นำ เพื่อฝึกทักษะการให้คำปรึกษา หลังจากการอบรม 1 เดือน ผู้วิจัยได้ติดตามเพื่อประเมินผลการปฏิบัติการให้คำปรึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนที่ทุกคนสังกัดอยู่โดยติดตามผลในวันที่ 29 กันยายน 2559 และวันที่ 7 ตุลาคม 2559 เมื่อทดลองเสร็จแล้ว ผู้วิจัยนำคะแนนทักษะการให้คำปรึกษาของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองและหลังการทดลองมาเปรียบเทียบกัน พบว่า คะแนนทักษะการให้คำปรึกษาหลังการทดลองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ารูปแบบการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาโดยการให้การอบรมและการให้ฝึกปฏิบัติจริงที่ผู้วิจัยใช้ในการทดลองสามารถพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มได้จริง ทั้งนี้เนื่องจาก รูปแบบที่ผู้วิจัยใช้นั้นมีเหตุผลตามหลักวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อนำมาพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มแก่ครูในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา โดยการให้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอน เพื่อสร้างความรู้และประสบการณ์ รวมถึงสร้างความมั่นใจในการทำหน้าที่ผู้ให้คำปรึกษาในกลุ่ม ซึ่ง Rubel and Kine (2008) ได้สรุปจากงานวิจัยว่า สิ่งที่ส่งเสริมให้ผู้นำกลุ่มมีประสิทธิภาพมี 3 องค์ประกอบ คือ (1) ประสบการณ์ เนื่องจากประสบการณ์จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น (2) พื้นฐานของผู้นำกลุ่ม คือ ความรู้ และเจตคติซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจในสัมพันธภาพภายในกลุ่ม และ (3) กระบวนการนำกลุ่ม จะทำให้เกิดความเข้าใจ รับรู้ถึงความสำคัญของกระบวนการกลุ่ม เพราะกระบวนการกลุ่มที่ดีจะแก้ปัญหา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาและขั้นตอนที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นในการให้การอบรม พบว่า มีความสอดคล้องต่อการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาของครูกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 การสร้างประสบการณ์ เริ่มจากการให้ความรู้เรื่องกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่ม เบื้องต้น และได้ฝึกปฏิบัติจริงในขณะที่เข้ารับการอบรม โดยให้ทุกคนได้ฝึกการแสดงบทบาทผู้นำกลุ่ม และสมาชิกกลุ่ม ซึ่งการฝึกปฏิบัติเป็นผู้นำกลุ่มเป็นการสร้างประสบการณ์ตรง แก่ ครูกลุ่มตัวอย่าง จะทำให้เกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ การฝึก

เริ่มต้นกลุ่มจะทำให้เกิดความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ทำให้เข้าใจวิธีการเริ่มต้นในการให้คำปรึกษากลุ่มและมั่นใจในกระบวนการให้คำปรึกษากลุ่มมากขึ้น

1.2 การสร้างพื้นฐานของผู้นำกลุ่ม ในส่วนของเจตคติต่อการให้คำปรึกษานั้น ครูกลุ่มตัวอย่างสมัครใจเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาเอง ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการให้คำปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Wheeler (2000) ที่พบว่านักศึกษาที่ดีจะมีความสามารถในการแสดงบทบาทผู้ให้คำปรึกษาที่ดี ส่วนพื้นฐานด้านความรู้ผู้วิจัยได้จัดเนื้อหาเบื้องต้นทุกด้าน โดยให้ความรู้เรื่องพฤติกรรม การใส่ใจ ทักษะการฟัง ทักษะการตั้งคำถาม การทบทวนสาระ การสรุปความ และทักษะการเจาะจง พร้อมทั้งให้มีการฝึกปฏิบัติทุกทักษะ

1.3 กระบวนการนำกลุ่ม ผู้วิจัยได้จัดให้ครูกลุ่มตัวอย่าง ได้ฝึกปฏิบัติจริงในการอบรมโดยเริ่มฝึกตั้งแต่การเริ่มต้นกลุ่มจนถึงการยุติกลุ่ม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทุกคนจะได้ฝึกบทบาทผู้นำกลุ่มและบทบาทสมาชิกกลุ่มสลับกันไป ซึ่งการฝึกดังกล่าวจะทำให้เข้าใจถึงเทคนิคการใช้ทักษะการให้คำปรึกษาต่างๆ ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ในขณะที่มีการให้คำปรึกษาจะทำให้เกิดความมั่นใจในการใช้ทักษะการให้คำปรึกษาต่างๆ มากขึ้น โดยเฉพาะทักษะการฟังอย่างตั้งใจ ที่แสดงถึงความใส่ใจกันของสมาชิกกลุ่ม สอดคล้องกับที่ Rennie (1998, p. 23) กล่าวว่า การฟังอย่างตั้งใจจะทำให้ผู้รับการปรึกษาสบายใจ และลดความวิตกกังวล เพราะการปล่อยให้เขาพูดออกมา โดยผู้ให้คำปรึกษาไม่ขัดจะทำให้ผู้รับคำปรึกษาพูดออกมาอย่างชัดเจน และแสดงความรู้สึกที่แท้จริงออกมา การอดทนฟังและยอมรับ

เขา จะทำให้เข้าใจผู้รับคำปรึกษาเกิดเจตคติที่ดีต่อกัน และเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อไป

2. สิ่งที่ได้พบจากการเข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษากลุ่ม ในการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มแก่ครูในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษาในครั้งนี้ นอกจากประเมินผลเชิงปริมาณโดยการเปรียบเทียบคะแนนระดับความสามารถในการให้คำปรึกษาของครูกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองแล้ว ผู้วิจัยยังใช้การประเมินผลโดยให้ครูกลุ่มตัวอย่างประเมินความสามารถในการให้คำปรึกษาของตนเอง ในแบบรับรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษา และให้ผู้รับคำปรึกษาประเมินความสามารถผู้ให้คำปรึกษาทุกคน โดยให้ประเมินได้อย่างอิสระ รวมถึงการให้ครูกลุ่มตัวอย่างเขียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับสิ่งที่ประทับใจ ในการเข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษา สิ่งที่เกิดการเปลี่ยนแปลงกับตนเอง ขณะเข้าร่วมโครงการ และสิ่งที่อยากดำเนินการต่อไปเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา พบว่า ในการเข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาของครูโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษาในครั้งนี้ ครูกลุ่มตัวอย่างมีสิ่งที่ประทับใจ คือ ได้รับความไว้วางใจจากนักเรียนมากขึ้น ร้อยละ 100 ภูมิใจในตนเองที่ทำให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ร้อยละ 100 และนักเรียนเปิดเผยปัญหาในกลุ่ม และไว้วางใจครูและเพื่อนๆ มากขึ้นร้อยละ 100 ส่วนสิ่งที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวครูกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ครูกลุ่มตัวอย่าง ได้เทคนิค วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ และกระบวนการให้คำปรึกษาที่ถูกต้องร้อยละ 100 และมั่นใจในกระบวนการให้คำปรึกษามากขึ้น สามารถปฏิบัติได้ ร้อยละ 100 ครูกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 73.33 พบว่า สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

ได้ดีขึ้น และร้อยละ 66.66 เข้าใจนักเรียนมากขึ้น สิ่งที่ครูกลุ่มตัวอย่างอยากดำเนินการต่อ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา พบว่าร้อยละ 100 ต้องการให้กลุ่มผู้ให้คำปรึกษาอยู่อย่างยั่งยืน เพื่อช่วยเหลือกันและกันต่อไป ร้อยละ 66.66 อยากอบรมเรื่องการให้คำปรึกษาแก่ครูทุกคนในโรงเรียน และร้อยละ 53.33 อยากให้ครูทุกคนใน สพป.อต. เขต 2 ได้รับการอบรมเรื่องการให้คำปรึกษาเพื่อจะได้ช่วยเหลือนักเรียนในทุกโรงเรียนต่อไป จากผลการประเมินดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษา ครูกลุ่มตัวอย่างพัฒนาตนเองในด้านการเป็นผู้ให้คำปรึกษาไปในทางที่ดีขึ้น โดยมีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและทักษะในการให้คำปรึกษาไปในทิศทางที่แสดงถึงการเป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะในการให้คำปรึกษาดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก

2.1 สมาชิกกลุ่ม เนื่องจากในการเข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาแก่ครูในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษา ในครั้งนี้ เป็นครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 2 ด้วยกัน พื้นที่เป็นตะเข็บชายแดนเหมือนกันและครูส่วนใหญ่รู้จักกัน เป็นการส่วนตัวอยู่แล้ว ถึงแม้จะเป็นครูต่างโรงเรียนกัน แต่มักจะพบปะและทำกิจกรรมที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดขึ้นอยู่เป็นประจำทำให้เกิดความสนิทสนมกันเร็วขึ้น ยิ่งได้มาเข้ารับการอบรมร่วมกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกันกับบทบาทหน้าที่ที่ทุกคนต้องปฏิบัติ เป็นเวลา 2 วันต่อเนื่อง และในการฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษาในขณะอบรมแต่ละคนจะใช้เวลาในการฝึกเป็นผู้นำกลุ่มประมาณ 1 ชั่วโมง จึงทำให้เกิดความใกล้ชิดและสามารถสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจและสนิทสนมกันในกลุ่มได้เร็วขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Corey

and Corey (2006, pp. 110-117) กล่าวว่า ในการให้คำปรึกษากลุ่ม และใช้เวลาในการพบกลุ่ม 1-2 ชั่วโมง จะทำให้เกิดความใกล้ชิดกันและสามารถสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจต่อกันได้

2.2 การสร้างสัมพันธ์ภายในกลุ่ม ด้วยการที่ครูกลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนโครงการกองทุนการศึกษาซึ่งมีที่อยู่ตามตะเข็บชายแดน อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และเดินทางค่อนข้างไม่สะดวกเหมือนกัน ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน เกิดการยอมรับกัน เข้าใจและเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน จึงทำให้กระบวนการฝึกอบรมและการฝึกเป็นผู้ให้คำปรึกษาดำเนินไปได้ด้วยดี โดยเฉพาะในการเข้ากลุ่มเพื่อฝึกทักษะการให้คำปรึกษาของแต่ละคน จะเห็นถึงความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้การฝึกปฏิบัติดำเนินไปอย่างดี และนำกลุ่มได้ตั้งแต่ต้นจนถึงการยุติกลุ่ม จนสมาชิกทุกคนสามารถเกิดความมั่นใจในการฝึกเป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือผู้นำกลุ่มได้สอดคล้องกับ อีริคส์ดี กัมบรณาร์ช (2548, หน้า 246, 249, 286) กล่าวว่า การวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้อื่นเป็นวิธีหนึ่งที่จะได้ตระหนักถึงพฤติกรรมตนเองและวิธีการที่มีพลังมากที่สุด ในการเปลี่ยนแปลงปัญหาบุคคลไปสู่มุมมองอื่น คือ การช่วยเหลือคนที่มีปัญหาหนักกว่าตน เพราะกระบวนการย้อนรอยกลับและเรียนรู้จากพฤติกรรมตนเองคือ หัวใจของการปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่มีบทบาทในการพัฒนาเด็กและเยาวชน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้ให้คำปรึกษากลุ่ม เพื่อช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มได้

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาครู ให้คำปรึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาทักษะการ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนได้

เอกสารอ้างอิง

- ทิพย์วรรณ กิตติพร. (2535). *การให้คำปรึกษากลุ่ม*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร, คณะศึกษาศาสตร์.
- ธีรศักดิ์ กำบรรณารักษ์. (2548). *AQ พลังแห่งความสำเร็จ*. กรุงเทพมหานคร: อรรถกมลการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา. (2543). *คำพ่อสอน: ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทยและมูลนิธิสตรี-สฤณีวงศ์.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2549). *สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วชิ ปัญญาใส. (2557). รูปแบบการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 4(2), 69-81.
- สิน พันธุ์พินิจ. (2549). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: วิทย์พัฒน์.
- Corey, G. (1985). *Theory and practice of group counseling* (2nd ed.). Monterey, CA: Brooks/Cole.
- Corey, M. S., & Corey, G. (2006). *Groups: Process and practice* (7th ed.). Monterey, CA: Brooks/Cole.
- Rennie, D. L. (1998). *Person-centred counseling: An experiential approach*. London: Sage.
- Ruble, D. J., & Kline, W. B. (2008). An exploratory study of expert group leadership. *The Journal for Specialist in Group Work*, 33(2), 138-160.
- Wheeler, S. (2000). What makes a good counselor an analysis of ways in which counselor trainers construe good and bad counseling trainees. *Counseling Psychology Quarterly*, 13(1), 65-83.